

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย
Public Participation in Environmental Impact Assessment of
Thai - Malaysia Gas Separation Plant Project

เครื่องมือ ศุจิตโต

Kraumas Sujitto

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Science Thesis in Environmental Management

Prince of Songkla University

6 2546

เลขที่	TRSS2.T02566	A74	2546	ด.1
Bib Key	239843			
26	03	47		

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย
ผู้เขียน	นางสาวเครือมาศ สุจิตโต
สาขาวิชา	การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัจจัย ปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย พร้อมทั้งหาข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่คาดว่าจะดำเนินการก่อสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซียและหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกับหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งโครงการฯ จำนวน 201 ครัวเรือน และผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 25 คนโดยคัดเลือกจากผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนและผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย โดยกลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนเห็นว่าเพราะโครงการจะเกิดขึ้นในชุมชนของตนและคิดว่าน่าจะกระทบกับตนเอง จึงเห็นว่าควรให้ตนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนของการสำรวจความคิดเห็น และควรเผยแพร่ผลการศึกษาต่อสาธารณะโดยการจัดประชุมเพื่อชี้แจงผลการศึกษา ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเนื่องจากการดำเนินโครงการอาจมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจึงควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล อีกทั้งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนมากขึ้น จึงควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผนการศึกษา การพิจารณารายงานผลการศึกษารวมทั้งการติดตามประเมินผลในระยะดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เกิดจากประชาชนบางส่วนไม่มีความรู้ คิดว่าเป็นเรื่องเข้าใจยาก ทำให้ไม่สนใจจะมีส่วนร่วมและบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการจัดการของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม นอกจากนั้นประชาชนบางส่วนยังได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการฯ โดยได้รับข้อมูลด้านบวกจากเจ้าของโครงการ ในขณะที่เดียวกันได้รับข้อมูลเฉพาะด้านลบจากผู้คัดค้านโครงการ บางส่วนเห็นว่าการจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมยังไม่เพียงพอเหมาะสมและระยะเวลาในการจัดไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย คือ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และการได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมในชุมชน และปัจจัยกระตุ้น คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกธรรมชาติไทย - มาเลเซีย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยควรเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาอย่างทั่วถึง มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั่วถึงและบ่อยครั้งโดยเลือกช่วงเวลาที่ไม่กระทบต่อการประกอบอาชีพโดยและการประกอบศาสนกิจน้อยที่สุด ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงโดยใช้สื่อหลากหลายชนิด รวมทั้งการประสานให้ผู้นำในท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับมาเป็นแกนกลางในการชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

Thesis Title   Public Participation in Environmental Impact Assessment of
                                 Thai - Malaysia Gas Separation Plant Project

Author   Ms Kraumas Sujitto

Major Program   Environmental Management

Academic Year   2003

Abstract

The objective of this study was to explore public opinions and their deciding factors for, as well as associated problems in, participating in an environmental impact assessment (EIA) process of the Thai-Malaysia gas separation plant project. The study also attempted to suggest an appropriate model which the local community could follow in participating in the EIA of large-scale public projects.

The samples used in the study were 201 heads of households, or equivalents, selected from the general public residing within the village where the GSP was likely to be located, and the adjacent village; as well as 25 key informants selected from community leaders, religious leaders, government officials and local NGO workers. The data were collected by interviewing household sampled population using self-constructed questionnaires, as well as conducting in-depth interviews with selected key informants. They were then analyzed by simple statistics including percentages, averages, standard deviations and chi-squares.

The result revealed that most of the household samples and key informants agreed that public should participate in the EIA process of the GSP. The former contended that, since the project will be located within their community, thus likely to affect them directly, they should thus be given an opportunity to participate in the EIA process since the questionnaires survey stage. The public meetings should thereafter be convened to disseminate the result of the study. The key informants felt that, since the project will affect ways-of-life of the people in the vicinity, they should be well informed about the project, be able to voice their opinions and exchange information with the study team. Besides, the new Constitution stipulated that the public participate

in protecting community environment. The public should thus be given opportunity to participate in the EIA process since the planning stage of the study, review of the study, as well as during the monitoring of the project operation.

The study identified several problems which obstructed the public from participating in the EIA process. Part of the public did not have correct knowledge and understanding of public participation. A number of people had their ways-of-life affected by nearby factories, thus had bad impression towards government's industrial development. Some people were misinformed about the project development: hearing a lot of "good" things from the proponent and all the "bad" things from the protesters. Others contended that the public participation provided was not sufficient. Besides, the timing of EIA public meeting schedules did not suit the community's ways-of-life.

Analysis showed that personal factors influencing public decisions for participating in the EIA process included education levels, membership of social groups, past records of participation in social functions; and the significant supporting factor was knowledge and understanding of the project, the EIA and the Constitution.

As for the appropriate model for the affected public to participate in the EIA process, both groups of samples suggested that correct information be disseminated to the public. Public meetings should be held to conveying information to the public and listen to the public opinion about the EIA. The meeting should involve sufficiently large number of people, and be held sufficiently frequently. They should be so scheduled that they do not conflict with either working or religious activities. Several types of medias should be employed for publicizing these meetings. Widely accepted community leaders should be invited and asked to encourage people to join the meetings.